

JODY WILLIAMSOVÁ

lekce 8

Lekce o píli
a nezávislosti

Manuál pro pedagogy
JUNIOŘI / 1.-5. TŘÍDA

PEACEJAM
CZECH REPUBLIC

OBSAH

CÍLE.....	3
POZNEJ USA.....	4
ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH.....	5
PROJEKT CTNOSTI.....	9
NOVÁ DOVEDNOST.....	10
REFLEXE.....	11
VÝZVA K AKCI.....	12
ROZŠIŘUJÍCÍ AKTIVITY.....	14
ZDROJE.....	18
O KOM JSOU DALŠÍ LEKCE?.....	19

K LEKCI PATŘÍ

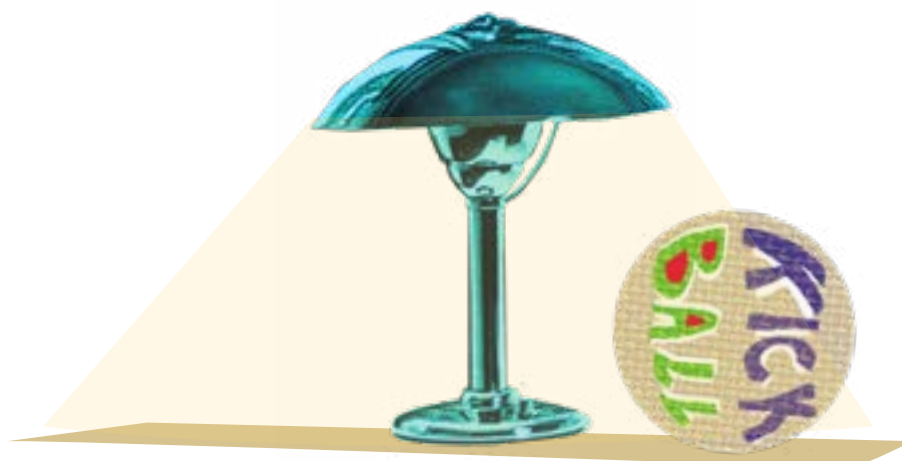
HRA

PREZENTACE
(POWER POINT)

OBRAZOVÉ
PŘÍLOHY

JODY WILLIAMSOVÁ

LEKCE O PÍLI A NEZÁVISLOSTI

V této lekci se žáci dozvědí o životě a práci
Američanky Jody Williamsově.
Nobelovu cenu míru získala v r. 1997 za úsilí, které vyústilo
v přijetí mezinárodní dohody o zákazu nášlapných min.

CÍLE

Český jazyk a literatura:

- › Rozšíření slovní zásoby a schopnost použít nová slova v diskusi.
- › Porozumění životnímu příběhu, schopnost diskutovat a odpovídat na otázky.
- › Procvičování psaní bez pravopisných a gramatických chyb.
- › Schopnost zhodnocení strategie využití ve svém vlastním písemném projevu.

Zeměpis, dějepis:

- › Určení kontinentu a země, z nichž Jody Williamsová pochází,
a seznámení se státními symboly, krajinou, obyvateli, faunou a flórou.

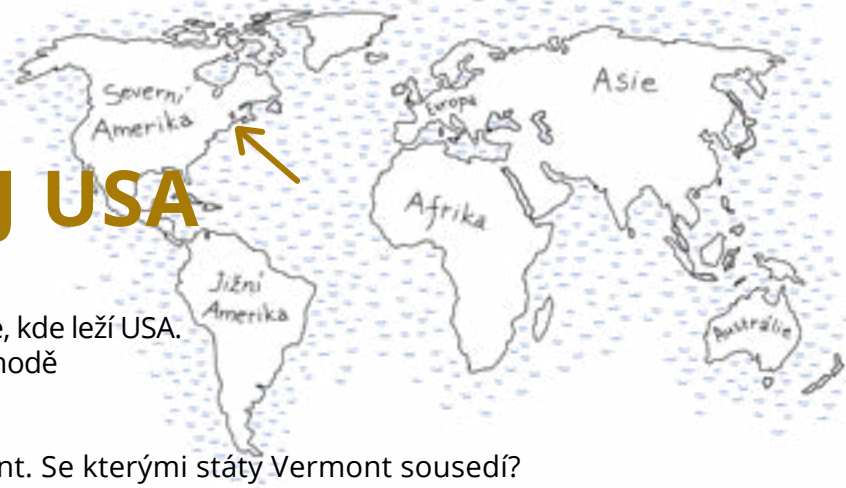
Osobnostní a sociální výchova:

- › Řešení konfliktů a schopnost reagovat na urážky a ponižování
s využitím povzbuzujících technik.
- › Schopnost prokázat písemné dovednosti a schopnost
mluveného projevu při sdílení příběhů v komunitě.

POZNEJ USA

Použijte mapu nebo globus a ukažte, kde leží USA.
Najděte stát Vermont na severovýchodě
Spojených států amerických.

Najděte na mapě USA stát Vermont. Se kterými státy Vermont sousedí?

Ukažte žákům obrázky z USA
(krajina, zvířata, obyvatelé, tradiční oděv a jídlo – viz obrazová příloha).

Diskusní otázky:

- › Čím je zajímavá krajina na severovýchodě USA?
Připomíná něčím krajinu u nás?
- › Čím se podobají nebo liší zvířata v porovnání se zvířaty žijícími u nás?
- › Čím se podobá nebo liší způsob oblékání a stravování v porovnání s oblékáním a stravováním u nás?

Státními symboly USA jsou vlajka, státní znak a hymna.

Vlajka USA má třináct vodorovných pruhů (sedm červených a šest bílých) a modrý kanton o šířce sedmi pruhů, ve kterém je umístěno padesát bílých pěticípých hvězd v devíti řadách. Pruhy představují třináct původních, zakládajících států Unie, hvězdy současný počet států Unie.

Státní znak USA obsahuje národní symbol, orla bělohlavého v letu. Ten na prsou nese srdeční štítek s modrou hlavou štítu, pod kterou je šest svislých červených pruhů na bílém či stříbrném poli.

Hymnou Spojených států amerických je píseň The Star-Spangled Banner (česky Hvězdami posetý prapor). Text napsal Francis Scott Key a hudbu složil John Stafford Smith.

Jak se mluví v USA

Jazykem USA je především angličtina.

[znak](#)

[hymna](#)

[jazyk](#)

ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH

Dnes se budeme učit o jedné neobyčejné ženě. Jmenuje se Jody Williamsová, pochází z USA a je nositelkou Nobelovy ceny míru. V lekci se dozvíme, jak Jody Williamsová vyrůstala a jak lidem na světě pomohla vyřešit obtíže mírumilovným způsobem. Po seznámení s Jody Williamsovou se také nám bude lépe dařit v úsilí nastolit ve třídě větší klid a pohodu.

Přečtete žákům nahlas následující příběh. Můžete ho doprovodit připravenou prezentací. Pro mladší žáky lze použít stolní hru (prezentace a hra viz QR kód na str. 2). Hru si děti mohou za výkladu učitele vyplnit rovnou nebo si na ní mohou na závěr hodiny vyzkoušet vědomosti získané poslechem.

NOBELOVA CENA MÍRU

Jody Williamsová získala Nobelovu cenu míru v roce 1997 za svoji Mezinárodní kampaň za zákaz nášlapných min (International Campaign to Ban Landmines).

DĚTSTVÍ

Jody Williamsová se narodila 9. října 1950 v městečku Poultney v americkém státě Vermontu. Podobně jako většina měst ve Vermontu mělo Poultney venkovský ráz, tj. byly tam hluboké lesy, pole, pustina a jen pár obyvatel. V době, kdy tam Jody vyrůstala, bylo ve Vermontu k vidění dokonce víc krav než osob! Ve městečku Poultney tehdy žilo pouhých 1 200 obyvatel, takže Jody tam v dětství a dospívání znala většinu z nich osobně.

Najděte Vermont na mapě USA. Populace je soubor jedinců téhož druhu nacházejících se v jednom určitém místě v daném čase. Z koho se skládá populace dnes ve vaší třídě?

Přestože Jody vyrůstala v malém městečku, měla velkou rodinu. Vyrůstali společně se dvěma sestrami a dvěma bratry. V tak velké rodině to občas zaskřípalo, ale byla to i zábava. Jody Vermont milovala. Na podzim se tam listí na stromech zbarvilo do všech možných zářivých odstínů, např. oslňující oranžové a do ruda. Když vyhlédla z okna ložnice, vypadalo to, že listí svítí.

Všimli jste si někdy na podzim, jak se zbarvuje listí? Zaznamenali jste, na kterých stromech se listí zbarvuje, a na kterých nikoli?

Také Jodyin tatínek vyrůstal ve velké rodině, jako nejstarší ze sedmi sourozenců. V osmé třídě musel školu opustit a najít si práci, aby rodinu podpořil.

Byli chudí a žili v domku bez elektřiny a vodovodu. Avšak vždy Jody učil, že není o nic horší než bohatí lidé z města a může dokázat cokoli, co si *vezme do hlavy*.

Jodyna maminka měla italské kořeny. Její pradědeček přicestoval do Ameriky z Itálie dávno před tím, než se Jody narodila. Vzpomínka na pradědečka, jak nad ní stál a mluvil italsky, je jednou z nejstarších Jodyiných vzpomínek. Vybavuje si, jak ji tehdy fascinovala skutečnost, že děda hovoří nějakým neznámým jazykem.

Jodyin bratr Stephen se narodil hluchý. Vzhledem k tomu, že neslyšel, co si lidé povídají, nenaučil se ani mluvit. Jody o něj pomáhala pečovat. Chovala se zodpovědně a doma vždy *přiložila ruku k dílu*. V rodině jí říkali „královna“, protože věci ráda řídila. Jodyina maminka pomáhala lidem hledat bydlení a tatínek byl okresním soudcem. Od rodičů se naučila hájit práva jiných lidí.

Velmi ji rozzlobilo, kdykoli viděla, že někde někomu ubližují (šikanují ho) nebo s ním nespravedlivě jednají. Už jako malá holka se vždy druhých zastávala. Některé děti se zle chovaly k jejímu bratrovi Stephenovi jen proto, že byl **hluchý**. Protože nemluvil a neslyšel, posmívaly se mu, že je pitomec. Byly kruté, protože nechápaly, jaké to je nic neslyšet.

Jody věděla, že Stephen si svůj těžký osud sám nevybral. Ačkoli se občas bála, za bratra se vždy postavila. Neuměl mluvit, a tak začala mluvit místo něho, stala se jeho mluvčím.

Co to znamená mít k někomu ochránářský vztah? Co se myslí tím, že se někdo k někomu chová ochránářsky? Chováte se tak k někomu ze svého okolí? Myslíte si, že se Jody k bratrovi chovala ochránářsky?

Když byla Jody ve 4. třídě, nastoupil k nim do školy Michael. Jeden z chlapců, David, tehdy nevynechal jedinou příležitost, aby Michaelovi ublížil. Jednou děti hrály na hřišti kickball a David za přítomnosti Michaela prohlásil, že Michael vůbec hrát neumí. Jody to viděla, roztřásla se po celém těle a *rozzuřila se do běla*. Hlavou se jí honilo: „Vždyť to není pravda!“ Jak mohou ostatní jen přihlížet a dovolit Davidovi, aby se choval tak zle. Věděla, že se ostatní děti Davida bojí, stejně jako ona. Bylo jí však také jasné, že to nemůže nechat jen tak a musí něco říci, i když má strach.

Chtěl ses někdy zastat někoho, ke komu se jiní chovali nespravedlivě, ale měl jsi strach to udělat?

Jody se postavila před Davida a *řekla mu od plic*, co si o něm myslí. Hrát může každý. Požádala ho, aby se přestal chovat jako ředitel hřiště. Každý má své silné stránky i slabiny a není na místě, abychom se lidem posmívali kvůli jejich nedostatkům. Děti na hřišti si okamžitě přestaly hrát a s úžasem na Jody zíraly. Nemohly uvěřit, že se Jody postavila Davidovi. S nervozitou očekávaly, jak David zareaguje. David však překvapivě jen pokrčil rameny a utrousil, ať tedy Michael klidně hraje. Bylo to to poslední, co Jody čekala. Myslela si, že David začne rvát nebo se jí vysměje. Měla dobrý pocit z toho, že překonala strach a za Michaela *se postavila*.

Co to znamená říci někomu od plic, co si o něm myslíte?

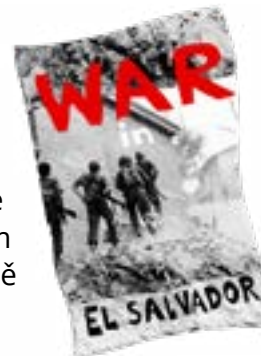
Jody neměla tušení, čím chce být, až vyroste. Věděla však, že je správné pomáhat druhým. Ačkoli to nebylo jednoduché, byla si jistá, že chce chránit ty, s nimiž se nespřavedlivě jedná.

KONFLIKTY VE SVĚTĚ

V dospělosti Jody pilně pracovala a uměla vystupovat svobodně a **nezávisle**. To znamená, že *měla svoji hlavu*, tedy ráda si dělala věci po svém a sama se rozhodovala. Vyzkoušela řadu profesí. Pracovala jako sekretářka, učitelka a sestra v zubařské ordinaci.

Všechno to byla dobrá pracovní místa, ale Jody se tam necítila šťastná. Toužila po práci, kterou by dělala s nadšením a při níž by cítila, že zachraňuje svět. Usedla znovu do školní lavice, aby se naučila více, ale nebyla si vůbec jistá, co chce vlastně v životě dělat.

Jednoho dne se stalo něco, co jí navždy změnilo život. Kráčela po ulici, když jí někdo podal do ruky letáček. Na tom malém kousku papíru se psalo o válce v jedné ze zemí Střední Ameriky, El Salvadoru. Jody se chtěla dozvědět další informace, a tak se zúčastnila meetingu. Když se dozvěděla, že děti ve Střední Africe trpí kvůli válce, rozhodla se, že jim pomůže. Celých jedenáct let pomáhala lidem v této oblasti. Konečně našla vytouženou práci, která jí dávala pocit, že je pro svět užitečná!

Při práci ve Střední Americe se Jody dozvěděla o hrozném zbrani, které se říkalo nášlapná mina. To je malá bomba, která se během války zahrabává do země. Pokud na ni někdo šlápne, tak exploduje. Nášlapné miny se používaly po celé Střední Americe a v mnohých dalších částech světa. Ty, které zatím nevybuchly, zůstávají v zemi ještě dlouho po válce. Nezdálo se, že na ně šlápni **nevinní** lidé, těžce se zranili, nebo dokonce zemřeli.

Jody začala spolupracovat s veterány, tedy s muži a ženami, kteří sloužili v armádě, s cílem pomáhat lidem zraněným nášlapnými minami. Veteráni si přáli, aby jim Jody pomohla přesvědčit světové špičky k odklizení nášlapných min, aby už dále nehrozilo nebezpečí, že na ně mohou kdykoli šlápnout děti, farmáři či další nevinní lidé.

Jody napadlo, zda by nešlo *jít ještě o krok dále*. Jestli by nestačilo jen nášlapné miny odklízet, ale přesvědčit svět, aby se již dále nevyrobily ani nepoužívaly. Pak se už nikdy nebudou muset odklízet.

V r. 1992 se Jody podílela na přípravě Mezinárodní kampaně za zákaz nášlapných min. Šlo o skupinu, která se zabývala vyhledáváním a likvidací nášlapných min. Po vládách požadovala, aby výrobu a užívání nášlapných min ve válkách zakázaly. Miliony min se zlikvidovaly a řada zemí přistoupila na to, že je dále nebude využívat. Stejně jako byla Jody mluvčí svého bratra Stephena, začala nyní promlouvat za nevinné oběti nášlapných min v zemích po celém světě.

Co to znamená Mezinárodní kampaň za zákaz nášlapných min (International Campaign to Ban Landmines)? Začněme u prvního slova: international (mezinárodní). Pojdme na další výraz: campaign (projekt či práce spočívající v tažení proti něčemu nebo v podpoře něčeho). A nakonec slovo: ban (zastavit, zbavit se, ukončit). Doslova jde tedy o projekt mnoha národů s cílem zbavit se nášlapných min.

V prosinci 1997 se v sešli v Ottavě (Kanadě) zástupci 122 zemí a podepsali dohodu o zákazu nášlapných min. Bylo to velké překvapení, že se tak malé skupince lidí podařilo přimět k zákazu nášlapných min představitele tolika zemí. Jody a Mezinárodní kampaň za zákaz nášlapných min odvedly při přesvědčování vládních špiček k podpisu této dohody natolik skvělou práci, že jim byla v r. 1997 udělena Nobelova cena míru.

AKTUÁLNÍ SITUACE

Většina zemí na světě již dohodu o zákazu nášlapných min podepsala. Je však stále několik zemí, které ji dosud nepodepsaly. Mezinárodní kampaň za zákaz nášlapných min nepřestává vyvíjet úsilí, aby vlády těchto zemí přesvědčila ustoupit od výroby a užívání nášlapných min. Jody si předsevzala, že vytvoří svět bez nášlapných min. Myslí tím svět, kde země nevyužívají nášlapné miny, a svět, v němž byly všechny miny odklizeny. Svět bez dalších nevinných obětí zraněných nebo zabitých nášlapnou minou. Jody se nadále zastává těch, kdo se neumějí zastat sami sebe, stejně tak, jako to udělala tehdy na školním hřišti.

Diskusní otázky:

- › Jaké frazeologismy jste v Jodyině životním příběhu slyšeli? Můžete si příběh znovu přečíst a výrazy vyhledat (např. *vzít si něco do hlavy, stát za druhým*). Co znamenají?
- › Uvedte příklady dalších ustálených slovních spojení, která jste někdy slyšeli nebo je sami užíváte.
- › Jak si představujete rodinu a dům, ve kterém Jody vyrůstala? Nakreslete.
- › Jak si představujete, že se Jodyini předkové dopravili z Itálie do Ameriky?
- › Víte, co je kickball? Pokud nevíte, dohledejte.
- › Vysvětlete termín pacifismus a proč se dle vašeho mínění stále vyrábí zbraně? Jak byste to napravili?

PROJEKT CTNOSTI

Úvod a diskuse

Na základě příběhu debatujte s žáky o ctnostech Jody Williamsové.
Jaké ctnosti vás napadají?

- MÍRUMILOVNOST
- SPRAVEDLNOST
- ODVAHA
- EMPATIE
- PRACOVITOST

Případně jiné ctnosti, které vyplynou z debaty.

Zadání

I. Rozdělte děti do malých skupin a nechte je vybrat si jedno slovo z výše uvedených.
Děti mají za úkol:

- › Zjistit význam těchto slov.
- › Propojit význam slov se svojí praktickou zkušeností – kdy zažily spravedlnost, mírumilovnost, pracovitost nebo empatii?
- › Vyjmenovat osoby v jejich okolí, které se chovají odvážně, mírumilovně a empaticky. Jak se u těchto lidí uvedené kvality projevují?
- › Dokáží děti samy u sebe rozpoznat tyto kvality?

Vyzvěte je, aby si do příští lekce připravily svůj vlastní skupinový výstup (prezentaci, plakát...).

nebo

II. Zaměřte se s dětmi na jednu ctnost, např. MÍRUMILOVNOST:

- › Mohli byste uvést nějaké příklady MÍRUMILOVNOSTI u vás ve třídě?
- › Jak se projevuje MÍRUMILOVNOST u vás doma?
- › Proč je MÍRUMILOVNOST důležitá?
- › Jak by vám MÍRUMILOVNOST mohla ve vašem životě pomoci?

NOVÁ DOVEDNOST

ŘEŠENÍ KONFLIKTŮ

Jody díky své mírumilovnosti a empatii už od dětství dokázala urovnávat konflikty a klidnit napětí mezi lidmi ve svém okolí.

HRA "VYROVNÁVÁME SE S PONIŽUJÍCÍMI POZNÁMKAMI"

Definice demotivujících a povzbuzujících komentářů

Metodou brainstormingu žáci přicházejí s nápady, co to znamená mít demotivující, a naopak povzbuzující komentáře. Odpovědi zapisujte na tabuli. Požádejte žáky, aby k oběma uvedli příklady.

Např.: Demotivující komentáře jsou zraňující poznámky od okolí, a to i přesto, že byly myšleny jako legrace. Povzbuzujícími poznámkami podporujeme v lidech kolem sebe dobrý pocit ze sebe.

HRA "ROZZÁŘIT SE, NEBO POKLESNOUT NA DUCHU"

Čtete žákům v libovolném pořadí demotivující a povzbuzující slova z níže uvedeného seznamu. Žáci budou určovat, zda jde o povzbuzující, nebo demotivující poznámku. Když uslyší demotivující komentář, schoulí se do dřepu. Při povzbuzujících slovech se postaví na špičky a vzpaží (při tom mohou kmitat prsty jako zářící hvězdy).

Demotivující výrazy	Povzbuzující výrazy
Sklapni!	Děkuji.
To je ale blbej nápad.	Mám tě rád(-a).
Pitomče!	Dobrá práce.
To je BLBOST!	Už to skoro máš.
Nesnáším tě.	Jsi skvělý(-á).
TY s námi nehraješ.	Pojď do mého týmu.
Srabe!	Ahoj všichni.
Debile!	Jsi jedinečný(-á).
Vypadni!	Prosím.

Cítili jste, jak vás to při demotivujících slovech nutí schoulit se do klubíčka? Pociťovali jste, jak vás naopak ty povzbuzující pozdvihly a rozzářily? Co dělat, když vás někdo slovy demotivuje?

REFLEXE

Je důležité, aby se žáci naučili rozlišovat mezi:

- **skutečností** (vědomostmi),
- **výkladem skutečnosti** (její analýzou),
- **vlastním názorem** (hodnocením),
- **aplikací vědomostí na okolní svět** (a jejich využitím v praxi).

Pomocí těchto diskusních podnětů (otázek) vedte žáky ve třídě k debatě a zamyšlení.

1/ CO? > FAKTA

- › VĚDOMOSTI, které žáci získali.
- › Uvedte fakta, definujte, popište, označte, seřadte, vyjmenujte.

2/ CO Z TOHO VYPLÝVÁ? > ANALÝZA a SYNTÉZA

- › Rozčleňte informace, vyvozujte závěry, názorně ukažte (doložte příklady), nastiňte (popište), porovnejte, uveďte rozdíly, aplikujte předchozí vědomosti.

3/ CO TOMU ŘÍKÁTE? > ZÁVĚRY, ZHODNOCENÍ

- › Podrobení kritice, osobní hodnoty a názory.

4/ CO BUDE DÁL? > VYUŽITÍ V PRAXI

- › Rozvoj dovedností, řešení problémů, vymýšlení projektů.

METODIKA ZÁVĚREČNÉHO SHRNU TÍ

Vědomosti: Co jste se dozvěděli o Jody? Co víte o nášlapných minách, čím jsou nebezpečné?

Analýza/syntéza: Bylo Jodyino dětství jiné než to vaše? V čem se její život podobal tomu, jak žijete vy? Máte něco, co ona neměla?

Jak docílila Jody toho, že došlo k zákazu nášlapných min:

- svým nekompromisním jednáním a prosazováním osobní svobody
- dělala práci, která má smysl i pro ostatní lidi.

Zdůvodni svou volbu.

Které z práv nebo privilegií byste nejvíce postrádali v případě, že byste o ně přišli? (Nemyslí se materiální věci, např. televize, auta, videohry apod.)

Závěr: Co byste navrhovali vy pro větší bezpečnost na zemi, příp. pro mír okolo vás?

Využití v praxi: Máte v okolí někoho s hendikepem? Jak byste se chovali v případě, že by mu někdo ubližoval? Co se teď změní u vás ve třídě poté, co jste se dozvěděli o Jody?

VÝZVA K AKCI

„BUĎME MÍRUMILOVNÍ!“

Mezinárodní den proti nášlapným minám si připomínáme každoročně 4. dubna.

V programu PeaceJam vybízíme žáky k vytváření vlastních projektů pro školu nebo komunitu v rámci kampaně „Jedna miliarda aktů míru“ – „One Billion Acts of Peace“. Jedná se o celosvětovou občanskou aktivitu v čele s laureáty Nobelovy ceny míru, která se zabývá aktuálními problémy, s nimiž se v dnešní době potýkáme.

Můžete použít leták vytvořený u příležitosti **Mezinárodního dne proti nášlapným minám** (viz obrazová příloha). Tento den slouží jako vzpomínka na ty, kteří touto zbraní přišli o svůj život, a samozřejmě i na ty, kteří jsou stále ohrožováni aktivními minovými poli, jakožto pozůstatku války. Miny se z minových polí a oblastí, kde jsou stále nastraženy, lidé snaží odstraňovat na základě Mezinárodní úmluvy o nášlapných minách (neboli Ottawské úmluvy).

Tipy na to, jak správně odhadnout, co vaše okolí potřebuje, aneb jak využít přístup UČENÍ V AKCI – SERVICE LEARNING (SL), naleznete v Metodické příručce pro pedagogy.

TIP NA KONKRÉTNÍ AKCI

NAŠE BEZPEČÍ A "POSLOVÉ BEZPEČÍ"

Řada vládních špiček tvrdí, že potřebují další zbraně a vojenskou výbavu, aby se lidé ve své zemi cítili bezpečně. Jody je přesvědčena o tom, že jsme schopni udělat svět bezpečnější, pokud porozumíme lidem a prostředí, v němž žijí.

Jody pomohla mnoha zemím zastavit použití náslapných min a odstranit je ze země, aby už dále nebyly nebezpečné. Usiluje o to, aby se svět stal pro všechny bezpečnější. V naší škole a v našem okolí se pohybuje řada lidí, kteří se starají o naše bezpečí. Říkejme jim třeba „poslové bezpečí“.

- › Kdo je poslem bezpečí u nás ve škole?
- › Jak bychom jim mohli projevit dík za práci, kterou pro nás dělají?

Příprava:

Zjistěte, případně popřemýšlejte technikou brainstormingu o lidech u vás ve škole. Zvolte si jednu osobu nebo skupinu za své posly bezpečí. V menších skupinkách si pro ně připravte a procvičte otázky k interview. Např. za co v práci zodpovídáte? Co máte na své práci rádi? Co je nejtěžší na tom, abyste ve škole zajistili bezpečí?

Navrhněte žákům, aby si dotyčnou osobu pozvali do třídy na besedu o její práci a k zodpovězení otázek, které si pro ni připravili. Ujistěte se, zda mají žáci jasno v tom, co vlastně od pozvaného posla bezpečí chtějí.

Akce:

Udělejte rozhovor s posly bezpečí. Nechte každou skupinu, aby se zeptala na 1–2 z připravených dotazů (ujistěte se, že si odpovědi dotazovaných zapisují).

Naplánujte a vypracujte projekt, jímž posílíte bezpečnost ve škole.

Např. ve spolupráci s údržbáři nebo školníkem zajistěte, aby se opravilo poškozené nebo zrekonstruovalo nebezpečné hřiště.

Reflexe a slavnostní událost:

Po měsíci se svým poslem bezpečí znovu udělejte rozhovor a zjistěte, zda se situace zlepšila. Pokud ne, snažte se nalézt cestu, jak byste mohli ke zlepšení přispět jinak.

ROZŠIŘUJÍCÍ AKTIVITY

Oblast	Aktivity
DISKUSE 	Krátký dokument o šikaně: https://edu.ceskatelevize.cz/video/2778-jak-poznat-sikanu-a-jak-s-ni-bojovath <i>Podívejte se na příběh o osobní statečnosti a šikaně. Jak se s ní vyrovnat a bojovat. Trojice kamarádů vás provede různými situacemi, ve kterých hraje šikana hlavní roli. Nabízí určitou podobnost s příběhem Jody?</i>
	Diskusní otázky <ul style="list-style-type: none"> › Setkal ses i ty někdy s šikanou ve třídě či jinde ve svém okolí? › S jakými druhy šikany se můžete setkat a která je nebezpečnější? › Jak by ses zachoval ty, pokud bys byl svědkem šikany? › U koho můžeš vyhledat pomoc? › Na jaké telefonní číslo se můžeš obrátit?
	Diskusní kroužek <p>Navrhněte žákům, aby se na dokument podívali v menších skupinách a diskutovali o něm.</p>
PSANÍ 	Náměty k písemným aktivitám (do deníků) <p>Nechte každého žáka napsat něco o tom, co pro něj znamená slovo „mír“. Odpovědi shromážděte do krabice a uložte ji na bezpečné místo. Na konci školního roku nebo na závěr projektu Učení se v akci rozdejte lístky autorům a poproste je, aby napsali, jak se jejich pohled na „mír“ změnil.</p> <p>› Komiksy: Navrhněte žákům, aby formou komiksu vytvořili krátký příběh o někom, kdo čelí demotivujícím poznámkám.</p>
ÚSTNÍ PROJEV	Zábavné šarády (obdoba deskové společenské hry „Activity“): <p>Jodyinu bratrovi Stephenovi se často posmívali kvůli tomu, že je hluchý a němý. Dokážete si představit, jak se cítí ně-</p>

Oblast

Aktivity

kdo, kdo nic neslyší a nemůže nic říci? Zahrajte si „zábavné šarády“ („Activity“) beze slov a zvuků. Zdá se to být složité, ale zauvažujte nad tím, jak asi tyto významy vyjadřoval Stephen. [U mladších žáků používejte jednoduché výrazy typu „strom“ a „kočka“. Ty starší nechte napsat slova nebo slovní spojení na kousky papíru. Výraz, který si pak vylosují, pantomimicky předvedou.]

Překonávání demotivujících komentářů

Rozdělte studenty do dvojic nebo menších skupin, jejichž úkolem je sehrát scénku z komiksu o někom, kdo se potýká s urážejícími komentáři. Na toto téma mohou připravit i představení pro mladší spolužáky.

VÝZKUM

Živočichové

Které druhy zvířat žijí pouze v USA a nikde jinde na světě? Která zvířata sem přišla odjinud? Jak se do USA dostala?

Populace

Kolik obyvatel žije u vás ve městě nebo na vesnici? Jak se populace proměnila za posledních 10 let?

Vermont

Jody Williamsová se narodila ve Vermontu, tedy v jednom z několika států v oblasti USA, které se říká Nová Anglie (New England). Proč se této oblasti říká Nová Anglie? Kdy se z Vermontu stal stát?

OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Dohody:

Jody Williamsová a Mezinárodní kampaň za zákaz nášlapných min (International Campaign to Ban Landmines) vyvíjely společně úsilí, které řadu zemí přimělo k podpisu dohody o zastavení používání nášlapných min.

- › Co je to dohoda?
- › Je rozdíl mezi podpisem a ratifikací dohody a jaký?
- › O dohodě o zákazu nášlapných min si přečtete zde: <http://www.icbl.org/>. Podepsala tuto dohodu i vaše země? Ratifikovala ji?

Mapa a vlajka

Nechte žáky vybarvit mapu USA, vyznačit Vermont, další státy nebo významnější města. Poté si vymalují vlajku USA a zjistí význam jejích barev a symbolů na: <http://www.enchantedlearning.com/geography/flags/colors.shtml>.

Oblast

PŘÍRODNÍ A TECHNICKÉ VĚDY

Aktivity

Roční období

Jody milovala podzim ve Vermontu. Z tenisového míčku nebo jiné koule, tužky, připínáčku a lampičky sestrojte model zeměkoule a předvedte, jak Země obíhá kolem Slunce, jak se zemská osa naklání a působí na střídání 4 ročních období. Navrhněte žákům, aby kolem středu míčku vyznačili rovník a připínáčkem místo, kde žijí. Proberte se žáky obě zemské polokoule a nechte je určit, na které z nich žijeme a jak tato skutečnost ovlivňuje střídání ročních období u nás. Viz podrobný návod k pokusu <http://www.uen.org/Lessonplan/preview.cgi?LPid=626>.

Průzkum situace neslyšících: Navrhněte žákům, aby prozkoumali lidské ucho, jeho složení a funkce.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Pusťte si hudební záznamy big bandových jazzových orchestrů

Jody Williamsová ráda tančí swing a poslouchá jazzové (swingové) orchestry. Nechte žáky, aby se seznámili s hudbou jazzových orchestrů, zjistili, čím se vyznačuje, a o svá zjištění se podělili s ostatními ve třídě.

Vcíťujeme se do hudby

Pusťte několik písní z dílny jazzových (swingových) orchestrů a nechte žáky, aby si vybrali tu, která se jim líbila nejvíce. Nechte je tuto hudební ukázkou popsat co největším počtem přídavných jmen, která je napadnou ohledně rytmu, melodie a pocitů, které v nich poslech takové hudby vzbuzuje.

Moje oblíbená hudba

Navrhněte žákům, aby si do hodiny přinesli ukázkou hudby, kterou běžně poslouchají (zkontrolujte, zda je vhodná). Pusťte si několik skladeb. Poproste je, aby tuto hudbu popsali co největším počtem slov, která je napadnou. Žáci porovnají a najdou rozdíly mezi popisy jazzové (swingové) hudby a popisy ukázek, které si vybrali studenti.

Pozvěte si tanečníky, kteří žáky naučí tančit swing nebo alespoň základy swingu.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Osobní vitríny

Požádejte žáky, aby sepsali dva seznamy. Na prvním z nich uvedou své kvality, kterých si na nich lidé povšimnou hned na první pohled, např. sportovní (atletická postava), vysoký, sympatický, silák, pěkně se obléká, hezké vlasy, nosí brýle atd.

Oblast

Aktivity

Druhý seznam bude obsahovat vlastnosti, o nichž se ostatní dozvědí až po určité době, po bližším seznámení, např. snílek, milý (laskavý), dobrodruh, inteligentní, má hudební talent, výtvarné nadání, vůdčí schopnosti, kreativní, vynalézavý, umí naslouchat, dobrý herec.

Upozorněte žáky na to, že některé vlastnosti mohou spadat do obou kategorií. Neexistují správné ani špatné odpovědi. Povzbuzujte je ke kreativitě.

Pomůcky:

- › krabice od bot
- › staré časopisy, tkaniny, materiály s různým povrchem, stará blahopřání, tužší barevný papír, glitry, nálepky, krajky, šňůrky či cokoli dalšího, co bude k dispozici
- › nůžky
- › lepidlo
- › voskovky, fixy, barvy, pastelky

Pomocí materiálu, který mají k dispozici, si žáci ozdobí vnějšek krabičky tak, aby poukazoval na vlastnosti, které na nich lidé vidí na první pohled. Poté si vyzdobí vnitřek, kde budou ztvárněny kvality, které na nich lidé na první pohled nevidí. Žáci si mohou krabičky navzájem předvést.

UČENÍ V AKCI

Zjistěte si bližší informace o pátracích psech a krysách, které po celém světě pomáhají při odstraňování nášlapných min.

› Adoptujte krysího pomocníka:

<https://www.apopo.org/en/mine-action/projects>

› Podívejte se na psího pomocníka:

<https://www.denik.cz/staty-mimo-eu/ctyrnohy-hrdina-patron-umi-vycenichat-miny-je-dusi-cernihivskych-pyrotechniku.html>

Uzavřete mírovou dohodu mezi skupinami ve škole nebo komunitě.

Bezpečnost osob

Nechte žáky, aby se dopátrali hlavní příčiny u nějakého konfliktu ve třídě a zpracovali tuto záležitost formou projektu. Žáci mohou využít techniku brainstormingu a přicházet s nápady ohledně možných příčin šikany (ubližování) ve třídě nebo škole, přičemž zjišťují, že jednou z možných příčin se může stát nedostatek tolerance a porozumění vůči studentům s odlišným zázemím nebo odlišnou etnickou příslušností.

ZDROJE

DOPORUČENÁ ČETBA:

- Davies, S., & Pearson, L. (2022). *Hilda a bílý hajfk* (M. Knápková, překl.). Praha: Paseka. (Originál byl publikován v roce 2020 pod názvem *Hilda and the White Wolf*)
- Kolektiv autorů. (2022). *Marvel – adventní kalendář plný superhrdinů* (L. Jiránková, překl.). Praha: Egmont. (Originál byl publikován v roce 2022 pod názvem *Marvel – Advent Calendar Storybook Adventures*)
- Foglar, J. (2007). *Rychlé šípy*. Praha: Olympia
- Dahl, R. (2007). *Matylda* (J. Herynková, překl.). Praha: Knižní klub. (Originál byl publikován v roce 1988 pod názvem *Matilda*)

Knihy o USA:

- Novák, P., & Nováková, L. (2010). *Národní parky USA*. Třebíč: Akcent

ZAHRANIČNÍ ZDROJE:

- Calahan, T. (2000). *Enemy Pie*. San Francisco: Chronicle Books LLC
- Gedig Burnett, K. (1999). *Simon's Hook: A Story About Teases and Put-downs*. New York: GR Publishing
- Keats, E. J. (1998). *Goggles!*. New York: Puffin
- Kinsey-Warnock, N. (1991). *The Night Bells Rang*. New York: Cobblehill
- Hazen Shook, B. (1997). *The New Dog*. New York: Dial Books
- Lovell, P. (2001). *Snad Tall, Molly Lou Melon*. New York: Putnam Juvenile
- Munsch, R. (1980). *Paper Bag Princess*. New York: Annick Press
- Ogden, S. (2001). *Words Will NEVER Hurt Me*. Seattle: Elton-Wolf Publishing
- Spinelli, J. (1990). *Manian Magee*. San Francisco: Little

SEZNAM HUDEBNÍCH DĚL:

- Moonchild0204. (2011, 14. březen). *The Cool Crooners of Bulawayo - I Van Enkulu* [videosoubor]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=1vX3ibdYt20&list=PL-RhycNr9comlUo_17bUmCisMudDXx519
- BedBugs. [Squirrel Nut Zippers]. (2018, 16. září). *Bedlam Ballroom* [videosoubor]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=eZSiNVm8Wxo&list=OLAK5uy_nb4z47yYbZ7a-ZZ1y7Z-23T0aLsA8gdE3k
- Count Basie. (2018, 31. srpna). *The New Basie Blues* [videosoubor]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=7_kHJZsZMA4&list=PLNG_Ya4mK7HcRRN3E-7vnJHGeh_WFgsihp
- DMP Big Band. [The 5.1 Surround Music Levels]. *DMP Big Band - 01 - Kinda Dukish Rockin' in Rhythm (5.1 Mix)* [videosoubor]. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=1MuuMnau2xg&list=PLq5iHE5LRc2QiMa8Bb0e0CzHlbpCedEme>
- Tommy Dorsey - téma. (2015, 12. srpna). *Opus One* [videosoubor]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=-hNAUtKADbY&list=OLAK5uy_nUGsGKqczd-vXY_H9vam8tBSk0-9wCo5E

INTERNETOVÉ ZDROJE:

- Jody Williams. (2023, 17. března). *In Wikipedie*. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jody_Williams
- Vala, A. (2022, 5. dubna). Jak přesně fungují nášlapné miny? Spouštěčů může být hodně, ne vždy je cílem zabití. *Prima Zoom*. Dostupné z <https://zoom.iprima.cz/valky/jak-funguji-naslapne-miny>

- <https://www.britannica.com/biography/Jody-Williams>
- Na těchto stránkách naleznete informace o Jody Williamsově a Mezinárodní kampani za zákaz nášlapných min (Campaign to Ban Landmines).
- *Asia Society* [webová stránka]. (n.d.). Dostupné z <http://www.icbl.org>
- Oficiální stránky Mezinárodní kampaně za zákaz nášlapných min (International Jody Williamsová je jednou z jejích ambasaderek. Naleznete zde informace jak o celé organizaci, tak o Jody Williamsově. *Kids Health* [webová stránka]. (n.d.). Dostupné z <http://kidshealth.org/kid/feeling/emotion/bullies.html>

ODKAZY NA YOUTUBE:

- Pocket Passport. [Learn English By Pocket Passport]. (2022, 20. června). *USA Fun Facts | American Culture* [videosoubor]. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=OdigP3FVZBE>
- APPUSERIES. (2017, 28. února). *Short Stories for Kids | Learn about The United States Of America* [videosoubor]. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=qENVV7BpWZs>
- JR videos. (2016, 10. října). *Hymna Spojených států amerických (překlad) – Anthem USA (EN/CZ lyrics)*. [videosoubor]. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=htlecqODatw>

O kom jsou další lekce?

Sir Joseph Rotblat

Leymah Gbowee

Shirin Ebadi

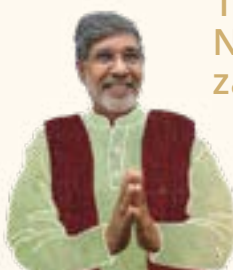
Óscar Arias
Sánchez

arcibiskup
Desmond Tutu

Betty Williams

Kailash Satyarthi

14 laureátů Nobelovy ceny za mír

Jeho Svatost Dalajláma

Tawakkol Karman

Mairead Corrigan
Maguire

Alfred Nobel

Adolfo Pérez Esquivel

José Ramos-Horta

Rigoberta Menchú Tum

KONTAKTUJTE NÁS

Máte zájem o více informací o programu PeaceJam?

Navštivte naše stránky peacejam.cz
nebo nám pošlete mail na info@peacejam.cz

Těšíme se na spolupráci s Vámi!

billion acts